

ROVNOSŤ VO VEREJNEJ SPRÁVE

PRÍSTUP ŽIEN DO VRCHOLOVÝCH FUNKCIÍ

“ ZASTÚPENIE
ŽIEN V RIADIACICH
FUNKCIÁCH
ŠTÁTNEJ
A VEREJNEJ
SPRÁVY:

Analýza je výstupom prvej fázy projektu "Rovnosť vo verejnej správe: Prístup žien do vrcholových funkcií".

**ROVNOST
VO VEREJNEJ SPRÁVE**

PRÍSTUP ŽIEN DO VRCHOLOVÝCH FUNKCIÍ

Text neprešiel jazykovou úpravou.

PRINCÍP RODOVEJ ROVNOSTI

je zakotvený nielen v legislatíve EÚ a Slovenska a je presadzovaný samostatnou stratégiou na národnej úrovni, ale je tiež prierezovou Horizontálnou prioritou súčasného programového obdobia európskych štrukturálnych a investičných fondov. V doterajšej praxi sa, okrem ďalších tém mimo trh práce, pozornosť venovala predovšetkým pomeru žien a mužov a ich pomerná úspešnosť vo volených funkciách na štátnej, regionálnej a miestnej úrovni, v tzv. rozhodovacích funkciách.

Pozornosť sa čoraz viac obracia aj na súkromný sektor a zastúpenie žien v riadiacich funkciách podnikov. V tomto smere sú cenné údaje Štatistického úradu SR, ktorý zastúpenie žien cielene mapuje vo všetkých sektoroch ekonomiky a sleduje mzdové rozdiely medzi pohlaviami naprieč hospodárskymi sektormi a typmi zamestnania.

Nie sú však dostupné disegregované dáta ohľadne zastúpenia žien v riadiacich funkciách samotnej verejnej správy, mimo volené a menované funkcie. Verejná správa je často považovaná za "prefeminizovanú", s vyšším priemerným zastúpením žien. Dôležitou a nezodpovedanou otázkou však ostáva, či je ich zastúpenie pomerné, resp. či aj tu neprichádza k vertikálnej segregácii, **a to si dáva za cieľ zistiť táto analýza.**

P

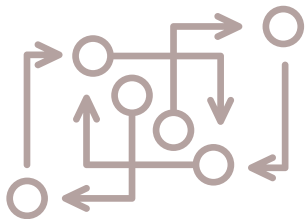

M

METODOLÓGIA A VÝCHODISKÁ

Predkladaná analýza je výstupom projektu „Rovnosť vo verejnej správe: prístup žien do vrcholových funkcií“, podporeným z Operačného programu Efektívna verejná správa. Nakoľko horizontálnou prioritou tohto programu je práve podpora rodovej rovnosti, projekt si dal za cieľ zmapovať rodové zastúpenie v riadiacich funkciách u subjektov štátnej a verejnej správy (ďalej len „ŠS a VS“). Na základe zozbieraných dát následne zhodnotí existujúcu legislatívu a vnútorné predpisy. Analýza zohľadní aj spätnú väzbu od tých, ktorých sa výskum týka – žien, zamestnankýň a riadiacich pracovníčok ŠS a VS, a na tomto základe formulovať odporúčania pre skvalitnenie procesov, systémov a politik vzhľadom na rodovú rovnosť práve u subjektov ŠS a VS.

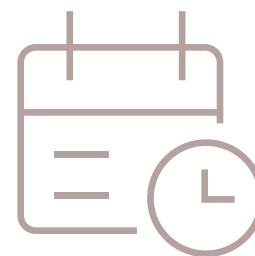
Definovaný súbor inštitúcií zahŕňa ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy, orgány miestnej štátnej správy – okresné úrady, rozpočtové a príspevkové organizácie v pôsobnosti ministerstiev a štátne podniky. Plný zoznam inštitúcií je dostupný spolu so zozbieranými dátami ako príloha analýzy.

Štatistické zisťovanie prebiehalo na úrovni generálneho tajomníka služobného úradu, na úrovni riadenia sekcií a odborov, v závislosti od skúmaných orgánov a inštitúcií. Na úrovni miestnej štátnej správy sa analýza zameriavala na zisťovanie po úroveň vedúcich odborov. V prípade rozpočtových a príspevkových organizácií, ako aj štátnych podnikov zisťovanie prebiehalo na úrovni pozície generálneho riaditeľa. V ostatných menovaných organizáciách VS a ŠS na úrovni rady alebo jej ekvivalentu, predstavenstva, generálneho riaditeľstva a vedúcich sekcií či odborov. V niekoľkých prípadoch alternuje označenie oddelenia s označením odboru, hoci hierarchická úroveň zostala totožná.

Zber dát prebiehal od mája 2018 do februára 2019, a to z verejne dostupných zdrojov – webových stránok inštitúcií a v prípadoch, kde takáto informácia nebola zverejnená, dopýtaním informácie u predmetnej inštitúcie.

Podporou rodovej rovnosti a rovnakých príležitostí pre mužov a ženy sa zaoberá množstvo európskeho aj slovenského zákonodarstva. Cieľom tejto analýzy nie je mapovať všetky legislatívne opatrenia týkajúce sa rodovej rovnosti, ale na tomto mieste spomenieme aspoň najdôležitejšie dokumenty, o ktoré sa analýza opiera. Najdôležitejším nástrojom na Slovensku je Celostátna stratégia rodovej rovnosti a Akčný plán rodovej rovnosti na roky 2014-2019. Podľa Stratégie, „Rodová rovnosť resp. rovnosť žien a mužov znamená rovnaké sociálne postavenie mužov i žien vo všetkých sférach verejného a súkromného života; jej cieľom je zabezpečenie plnohodnotného spoločenského uplatnenia na základe individuálnych kvalít a schopností. V širšom meradle znamená spravodlivé zaobchádzanie so ženami a mužmi, zohľadňujúce ich špecifické potreby a životné situácie. V ostatných dvoch desaťročiach nastal v globálnom a hlavne v európskom meradle vývoj a určitý posun v prístupe k otázke práv žien (...) Záujem verejných politík rodovej rovnosti sa začal sústreďovať nielen na riešenie následkov, ale aj na pomenovávanie štrukturálnych príčin nerovného postavenia mužov a žien. Tieto plynú najmä z rozdielnych sociálnych a kultúrnych rolí a očakávaní, kladených spoločnosťou na mužov a ženy vo verejnom i súkromnom živote.

Uplatňovanie rodového hľadiska súčasne znamená zameranie verejných politik nielen na ženy a ich problémy, ale aj na znevýhodnenia mužov plynúcich o.i. z rigidných rodových stereotypov. Kým v niektorých krajinách EÚ s vyššou mierou rodovej rovnosti je oprávnený prístup preferovania rodového hľadiska, u nás má stále svoje opodstatnenie uplatňovanie tzv. duálneho prístupu:

- uplatňovanie rodového hľadiska ako prierezového princípu, ktorý znamená, že všetky politiky a opatrenia majú brať do úvahy možné rodové rozdiely a integrovať opatrenia na ich vyrovnávanie;

- špecifická podpora žien resp. mužov v oblasti, kde sú zjavné znevýhodnenia určitých skupín žien resp. mužov (v zmysle Antidiskriminačného zákona sú to tzv. dočasné vyrovnávacie opatrenia). Napr. v Indexe rodovej rovnosti EÚ, vytvorenom Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť, sa v roku 2013 SR umiestnila na 4. mieste od konca.

Dosiahnutie rodovej rovnosti nie je možné, pokiaľ existujú v určitých oblastiach obmedzenia v uplatňovaní ľudských práv žien resp. mužov. Z takéhoto duálneho prístupu vychádzajú aj operačné ciele tejto stratégie a k nim priradené úlohy v rámci národného akčného plánu, ktorý je súčasťou predkladanej stratégie.“

Predložená analýza a projekt „Rovnosť vo verejnej správe: Prístup žien do vrcholových funkcií“ boli inšpirované nasledovnými cieľmi Stratégie RR:

CIEĽ:1

Posilňovanie ekonomickej nezávislosti žien odstraňovaním rodových rozdielov na trhu práce

CIEĽ:2

Zníženie rodových rozdielov v participácii žien na rozhodovacích pozíciách

OPERAČNÝ CIEĽ 2.3

Zvyšovať zastúpenie žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách

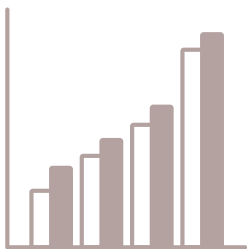
Dôležitú úlohu pre posilnenie agendy rodovej rovnosti zohráva povinnosť uplatňovania tzv. ex-ante podmienok „rodová rovnosť“ a „nediskriminácia“, ktoré podmieňujú čerpanie európskych štrukturálnych fondov, z ktorých je financovaný aj predmetný projekt „Rovnosť vo verejnej správe: Prístup žien do vrcholových funkcií“ a inšpiroval jeho zameranie.

D

DOSTUPNÉ DÁTA

Podľa Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť sa Index rodovej rovnosti za posledných 10 rokov na Slovensku pohybuje na úrovni približne 52,4%, pričom európsky priemer je 66,2%. Z krajín Višegrádskej štvorky je na tom horšie iba Maďarsko, naopak, v Poľsku je to až 56,8%. Cenným východiskom pre to, prečo sa vôbec pýtať na spravodlivé rodové zastúpenie v riadiacich funkciách ŠS a VS, sú štatistické zisťovania Štatistického úradu. Posledné zbierané dáta dokladujú, že v roku 2017 bolo ekonomicky aktívnych 52,7% žien a až 67,7% mužov. V rámci pracujúcich podľa zamestnaní (SK ISCO-08) pracovalo v kategórii 1 Zákonnodarcovia a riadiaci pracovníci 36,7 tis. žien a až 75,4 tis. mužov. 407 tis. žien pracovalo vo verejnom sektore, oproti 267,3 tis. mužov. Tento nepomer by mal naznačovať, že v riadiacich funkciách by mal byť vyšší počet žien ako mužov. Tomu však odporuje štatistika priemernej hrubej nominálnej mesačnej mzdy. U vysokých štátnych úradníčok to bolo 2201 Eur, u mužských náprotivkov 2647 eur. Je zjavné, že buď sú ženy pod-reprezentované vo vysokých úradníckych funkciách, prichádza k istej miere rozdielného odmeňovania, alebo oboje. Podiel priemernej mesačnej hrubej nominálnej mzdy – podiel ženy/muži je v kategórii 1 Zákonnodarcovia, riadiaci pracovníci až 70,9% a vo všeobecnosti ženy zarábajú o 19% menej ako muži, čo je o 3% viac ako priemer EÚ.

PREČO MÁ BYŤ VEREJNÁ SPRÁVA SPRAVODLIVÁ Z HĽADISKA RODOVEJ ROVNOSTI?

V pracovnom procese sú ženy konfrontované s horizontálnou i vertikálnou rodovou segregáciou. V oblastiach ako zdravotníctvo, sociálna pomoc a vzdelávanie ženy tvoria viac než štyri pätiny pracovnej sily, v sektore verejnej správy tri pätiny. Verejný sektor predstavuje významnú súčasť hospodárstva každého štátu, uplatnenie v ňom priemerne nájde až 15% populácie, sa Slovensku je to až 27,2% (OECD, 2013), pričom ženy predstavujú 60% zamestnankýň vo verejnej správe podľa zisťovania Štatistického úradu za rok 2017. Jedným zo zásadných kritérií, ktoré zvyšujú transparentnosť a atraktivitu verejnej správy ako zamestnávateľa sú práve rovné príležitosti pre ženy a mužov. Ak vychádzame z premisy, že verejná správa je zároveň verejná služba, resp. služba občanom, k identifikácii špecifik a potrieb súčasnej spoločnosti by verejná správa mala svojim zamestnaneckým zložením korešpondovať s demografickým zložením spoločnosti (pohlavie, vek, národnosť atď.). Iba vtedy je totiž možné definovať, vytvárať a kontrolovať služby, ktoré sú v spoločnosti aktuálne potrebné, pretože ich sama reflektuje. Analogicky, môžeme uvažovať o postavení žien v štátnej a verejnej správe. Ekvivalentná participácia žien na rozhodovacích procesoch verejnej a štátnej správy totiž predpokladá aj ekvivalentné zastúpenie záujmov tejto časti obyvateľstva (Carey – Diskinson, 2015).

Samotné kvantitatívne zastúpenie však nemusí slúžiť ako dostačujúci ukazovateľ, nakoľko byrokratický aparát má charakter, a aj je v spoločnosti prezentovaný ako hierarchická štruktúra s rozhodovacími orgánmi. Inými slovami, množstvo žien pracujúcich v oblasti ŠS a VS automaticky nezaručuje reprezentovanie záujmov žien v spoločnosti. Táto otázka ostáva problémom aj

P

na základe Správy indexu rodovej rovnosti vydaného Európskym inštitútom pre rodovú rovnosť (Gender Equality Index report, 2013).

Viaceré autorky a autori pristupujú k problematike byrokracie ako k nástroju organizačnej kontroly, pričom dochádza k stotožňovaniu, resp. istému metaforickému vyjadreniu ako štrukturálnej formy, ktorej dominujú muži (Ferguson, 1984; Ahrens 1980). Dochádza k vytváraniu obrazu „prefeminizovanej“ ŠS a VS, pričom tá je často verejnosťou chápaná ako „menej pracovitá“ (Ferguson 1984). Tento pohľad však úplne opomína zastúpenie v riadiacich orgánoch jednotlivých úradov, odborov či sekcií administratívy. Z teoretického hľadiska sa niektoré autorky prikláňajú k názoru, že samotný hierarchický charakter a centralizácia správy môžu mať na svedomí reprodukovanie niektorých stereotypných vzorcov správania, ktoré v tomto prípade odráža všeobecnú rodovú nerovnosť v spoločnosti. Predpokladajú, že decentralizácia rozhodovacích a zníženie významu štátnej administratívy by mohli takýto stav odstrániť (Ferguson 1984; Stivers 2002; Iannello 1992). Je však otázne, do akej miery sú takéto politiky realizovateľné, resp. do akej miery možno očakávať pozitívny výsledok v otázke zodpovedajúceho zastúpenia žien v rozhodovacích procesoch ŠS a VS (DeHart-Davis 2014). Vychádzajúc z poddimenzovaného zastúpenia žien, predovšetkým v riadiacich orgánoch, nielen v ŠS a VS, niektoré autorky a autori naopak preferujú pozitívny prístup k byrokracii, ktorá podľa nich môže umožniť ženám stať sa viac viditeľnými (DeHart-Davis 2007). Inými slovami, aplikovanie centrálnych riadených politik sa stáva argumentom pre dosiahnutie rodovej rovnosti. Spoločná participácia na vytváraní politik a stratégií sa však v praxi nedosahuje ľahko, a preto niektoré autorky navrhujú prekročiť zjednodušujúce riešenia spočívajúce len vo vytváraní rovnakých príležitostí (D'Agostine – Levine 2011). Takýto postup konzekventne predpokladá konštitutívne zásahy do formovania ŠS a VS.

Niektoré krajiny vytvárajú kvóty na výberové konania do verejnej správy (v niektorých oblastiach napr. Španielsko, Nemecko, Rakúsko), iné majú špecifické programy na oslovenie určitých skupín. Vzhľadom na to, že táto oblasť je na Slovensku nedostatočne zmapovaná, je potrebné zamerať pozornosť na riadiace funkcie VS a ŠS, zdokumentovať pomer žien a mužov, v prípade nepomeru sa pozrieť na systémové príčiny, ktoré môžu prípadnú nerovnosť zapríčiniť, v záujme skvalitnenia správy a optimalizovania procesov verejnej správy vzhľadom na rodovú rovnosť. V prípade rozdielnych výsledkov medzi jednotlivými orgánmi a inštitúciami VS a ŠS navzájom analyzovať, ktoré faktory alebo opatrenia viedli k vyššiemu zastúpeniu žien v riadiacich funkciách konkrétneho pracoviska a zamerať sa na ich univerzálnu aplikovateľnosť alebo zovšeobecniteľnosť.

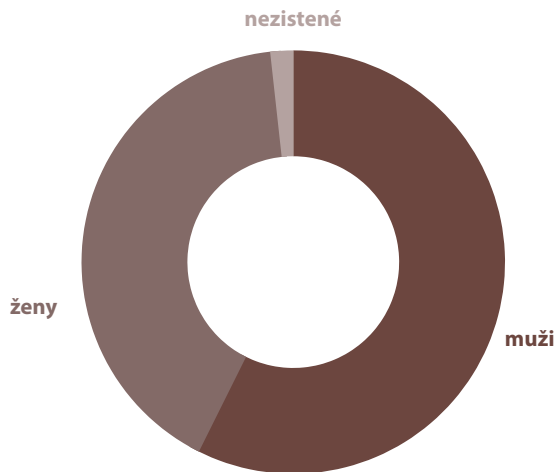
Rodová rovnosť nie je zanedbateľnou témou ani z hľadiska verejného diskurzu a verejnej mienky. Podľa prieskumu Eurobarometra z roku 2017 až 76% Slovákov a Sloveniek si myslí, že je potrebné zvyšovanie povedomia o rodovej rovnosti pre krajinu ako aj pre ekonomiku, až 81% si myslí, že je to dôležité pre férovú a demokratickú spoločnosť. Až 65% tvrdí, že je to dôležité pre nich osobne. Iba 40% Slovákov a Sloveniek si myslí, že rodová rovnosť bola dosiahnutá v politike. 47% si myslí, že v rozhodovacích pozíciách by malo byť viac žien. Až 78% Slovákov a Sloveniek podporuje vyrovnávacie opatrenia pre spravodlivejšie zastúpenie žien a mužov v politike. (Special Eurobarometer 465: Gender Equality 2017) http://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2154_87_4_465_ENG/resource/a7727e41-8206-45e9-932f-102d5bf1f4b3

Z

ZASTÚPENIE ŽIEN V RIADIACICH FUNKCIÁCH ŠTÁTNEJ A VEREJNEJ SPRÁVY

Zber dát sa týkal 1775 pozícií priamo na 13 ministerstvách, príspevkových a rozpočtových organizáciách ministerstiev, v štátnych podnikoch spadajúcich v členení pod jednotlivé ministerstvá a na úrovni okresných úradov spadajúcich pod ministerstvo vnútra. Pod riadiacimi pozíciami sa pre túto analýzu rozumie na úrovni generálneho tajomníka služobného úradu, na úrovni riadenia sekcií a odborov, v závislosti od skúmaných orgánov a inštitúcií. Na úrovni miestnej štátnej správy úroveň vedúcich odborov. V prípade rozpočtových a príspevkových organizácií, ako aj štátnych podnikov zisťovanie prebiehalo na úrovni pozície generálneho riaditeľa. V ostatných menovaných organizáciách VS a ŠS na úrovni rady alebo jej ekvivalentu, predstavenstva, generálneho riaditeľstva a vedúcich sekcií či odborov. V niekoľkých prípadoch alternuje označenie oddelenia s označením odboru, hoci hierarchická úroveň zostala totožná.

Z 1775 pozícií ostalo 31 pozícií nezistených – tieto informácie nie sú k dohľadaniu na webovej stránke inštitúcie, pričom inštitúcia explicitne odmieta poskytnúť túto informáciu (prípady niektorých pozícií Prezídia policajného zboru). Z 1775 riadiacich pozícií je, k 28. februáru 2019, 726 pozícií obsadených ženami, t.j. 46,67%. Nominálne je teda pomer žien a mužov v riadiacich funkciách SŠ a VŠ približne férový.

RIADIACE FUNKCIE V ŠTÁTNEJ A VEREJNEJ SPRÁVE

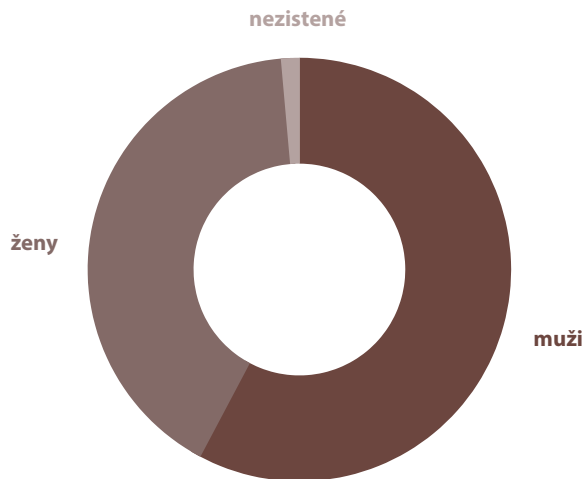
1775 pozícií (spolu)
1018 mužov
726 žien
31 nezistené

Zdroj: vlastný výskum

Nižšie predkladáme výsledky zberu dát, ktoré sú rozdelené podľa jednotlivých ministerstiev a k nim priliehajúce príspevkové/rozpočtové organizácie, štátne podniky a okresné úrady.

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

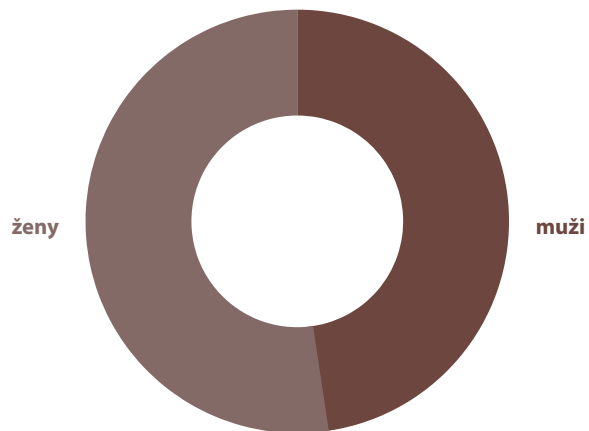
Ministerstvo financií SR sa skladá zo 71 riadiacich pozícií, pričom obsadenie jednej z pozícií sa nepodarilo zistiť. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 40,85% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 8 sekcií, pričom 5 z nich riadia ženy. V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť pozíciu hlavného ekonóma či vedenie Útvary hodnoty za peniaze. Štyri z týchto deviatich pozícií riadia ženy. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 13 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 4 z nich sú ženy. Ministerstvo financií nezriaďuje žiadny štátny podnik.

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR - RIADIACE POZÍCIE

71 pozícií
41 mužov
29 žien
1 nezistené

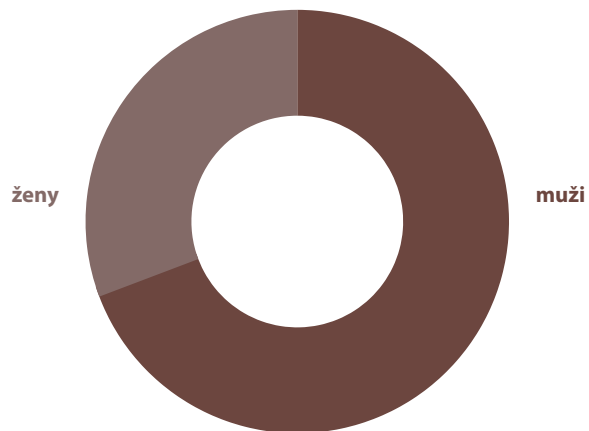
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

21 sekcií
10 mužov
11 žien

Zdroj: vlastný výskum

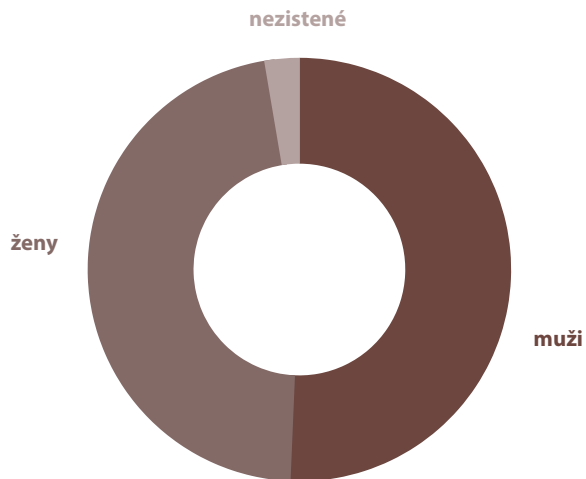
PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MF SR - RIADIACE POZÍCIE

13 pozícií
9 mužov
4 ženy

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

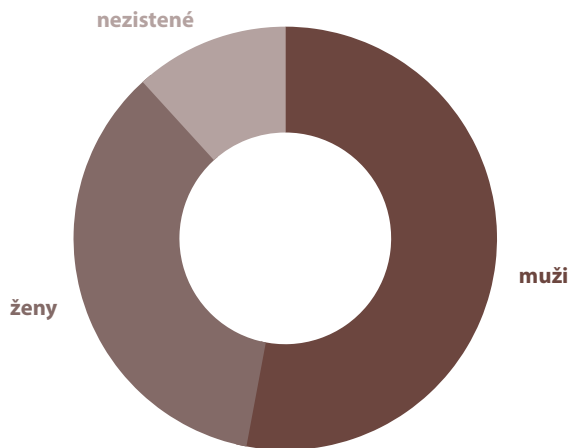
Ministerstvo kultúry SR sa skladá zo 75 riadiacich pozícií, pričom obsadenie dvoch z pozícií sa nepodarilo zistiť. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 46,67 % celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 7 sekcií, pričom 1 z nich riadi žena. V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Cirkevný odbor či Odbor kultúry národnostných menšín. Dve z týchto štyroch pozícií riadia ženy, jedna z pozícií sa nepodarilo zistiť. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 29 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 12 z nich sú ženy. Ministerstvo kultúry nezriaďuje žiadny štátny podnik.

MINISTERSTVO KULTÚRY SR - RIADIACE POZÍCIE

75 pozícií
38 mužov
35 žien
2 nezistené

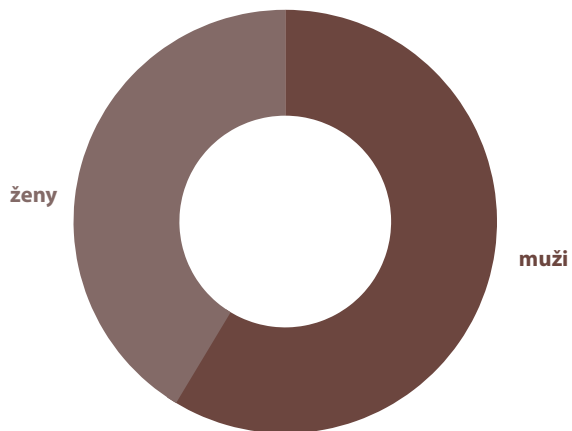
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO KULTÚRY SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

17 sekcií
9 mužov
6 žien
2 nezistené

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MK SR - RIADIACE POZÍCIE

29 pozícií
17 mužov
12 žien

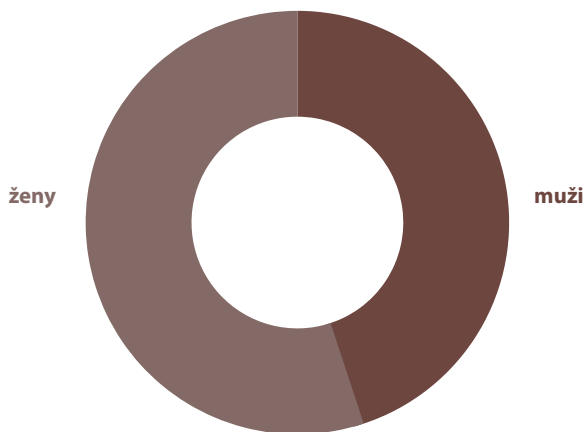
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo životného prostredia SR sa skladá zo 69 riadiacich pozícií, pričom 55,07% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva sú obsadené ženami. Ministerstvo má 10 sekcií, pričom 5 z nich riadia ženy.

V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické inštitúcie a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu.

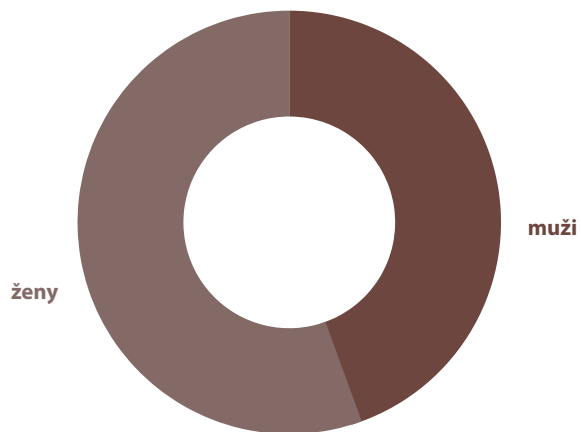
Ako príklad možno uviesť Environmentálny fond či Slovenskú inšpekciu životného prostredia. Ani jednu z týchto troch pozícií nezastáva žena. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 8 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 2 z nich sú ženy. Ministerstvo životného prostredia zriaďuje tri štátne podniky, na ich čele sú muži.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR - RIADIACE POZÍCIE

69 pozícií
31 mužov
38 žien

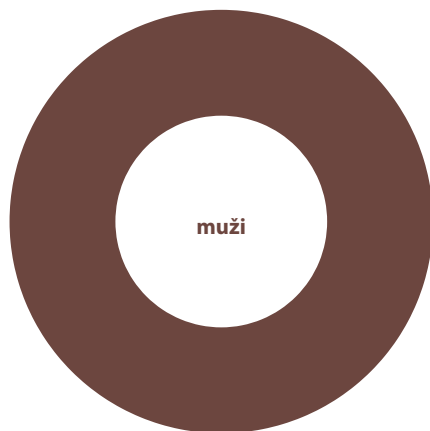
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

18 sekcií
8 mužov
10 žien

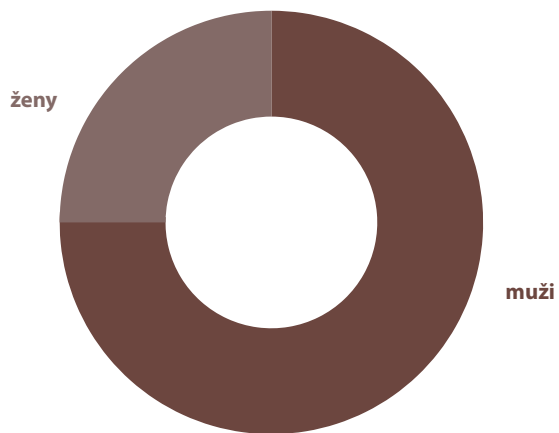
Zdroj: vlastný výskum

ŠTÁTNE PODNIKY MŽP SR - RIADIACE POZÍCIE

3 pozície
3 muži
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MŽP SR - RIADIACE POZÍCIE

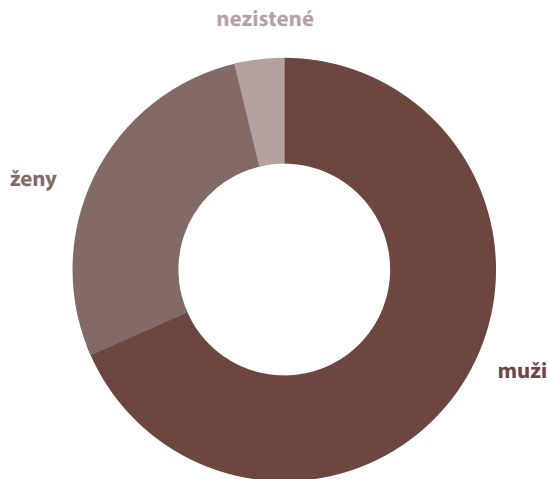
8 pozícií
6 mužov
2 ženy

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo obrany SR sa skladá zo 79 riadiacich pozícií, pričom obsadenie troch pozícií sa nepodarilo zistiť. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 31,65% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 5 sekcií, pričom ani jednu neriadi žena.

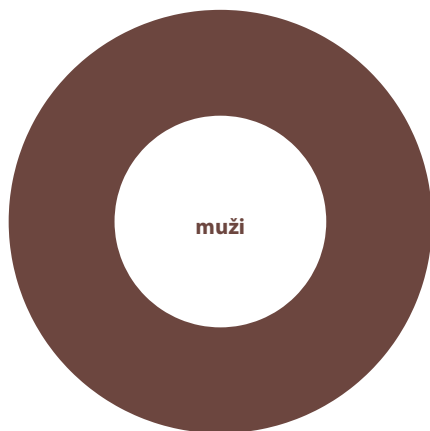
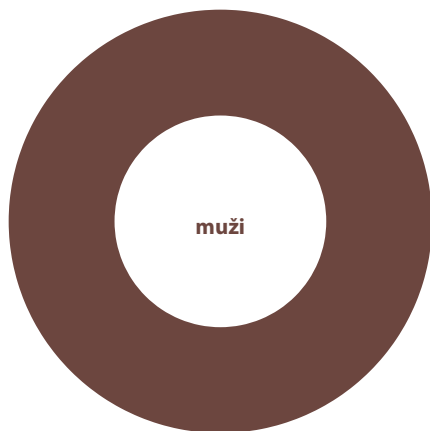
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Odbor štátnej správy vo vojenskom letectve či Úrad pre verejné obstarávanie. Tri z týchto 22 pozícií riadia ženy, jedna pozícia je neznáma. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 5 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení sa nenachádza ani jedna žena. Ministerstvo obrany zriaďuje jeden štátny podnik, na jeho čele je muž.

MINISTERSTVO OBRANY SR - RIADIACE POZÍCIE

79 pozícií
54 mužov
22 žien
3 nezistené

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO OBRANY SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

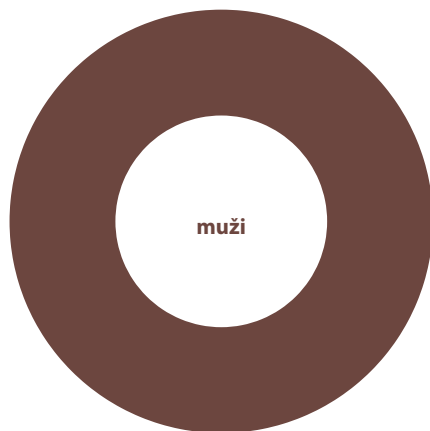
5 sekcií
5 mužov
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

ŠTÁTNE PODNIKY MO SR - RIADIACE POZÍCIE

1 pozícia
1 muž
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

**PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ
ORGANIZÁCIE MO SR -
RIADIACE POZÍCIE**

5 pozícií

5 mužov

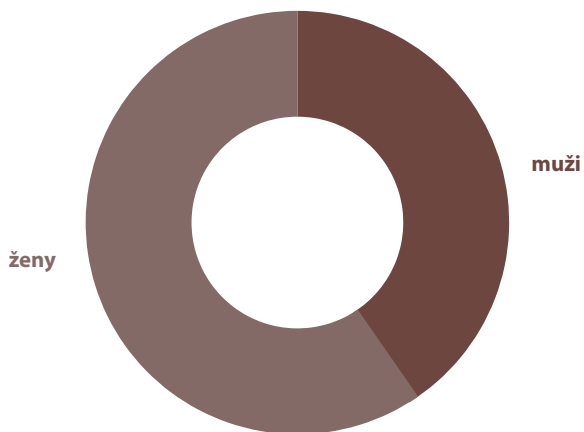
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo spravodlivosti SR sa skladá zo 57 riadiacich pozícií, pričom 59,65% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva je obsadené ženami. Ministerstvo má 9 sekcií, pričom 1 z nich riadi žena.

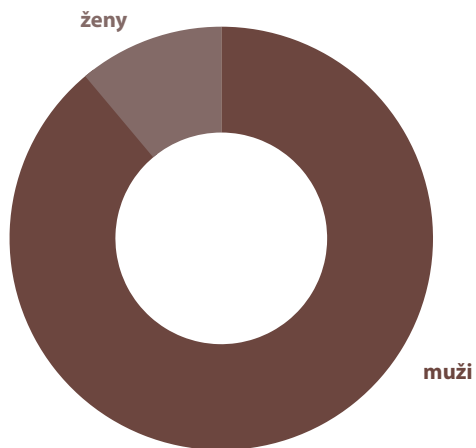
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Referát zvláštnych úloh či Odbor ochrany spotrebiteľa. Štyri z týchto piatich pozícií riadia ženy. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 5 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení troch z nich sú ženy. Ministerstvo spravodlivosti nezriaďuje žiadny štátny podnik.

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR - RIADIACE POZÍCIE

57 pozícií
23 mužov
34 žien

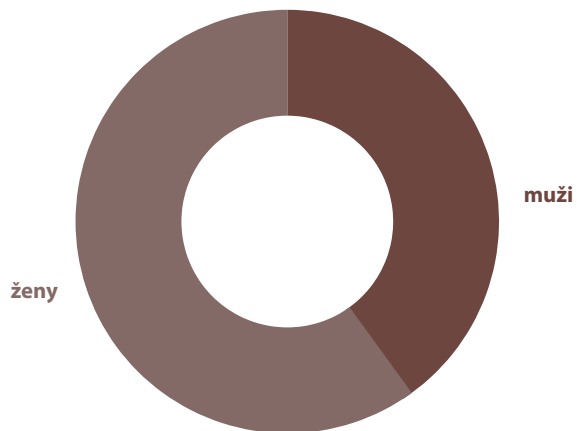
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

9 sekcií
8 mužov
1 žena

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MS SR

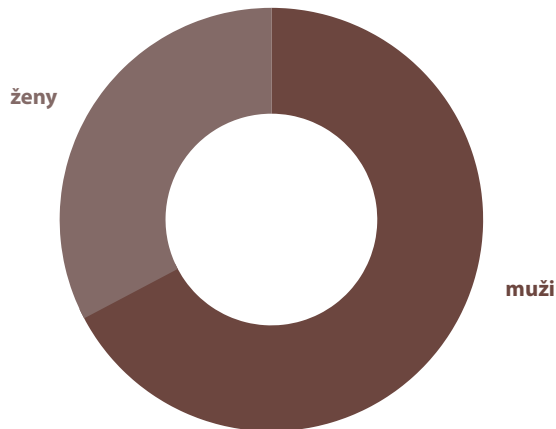
5 pozícií
2 muži
3 ženy

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo zahraničných vecí SR sa skladá zo 55 riadiacich pozícií. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 32,72% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 8 sekcií, pričom 3 z nich riadia ženy.

V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu, konkrétne Osobný úrad a Správa služieb diplomatickému zboru. Obe z týchto dvoch pozícií zastávajú muži. Okrem toho pod ministerstvo spadajú aj 2 príspevkové/rozpočtové organizácie, na ich čele sú muži. Ministerstvo zahraničných vecí nezriaďuje žiadny štátny podnik.

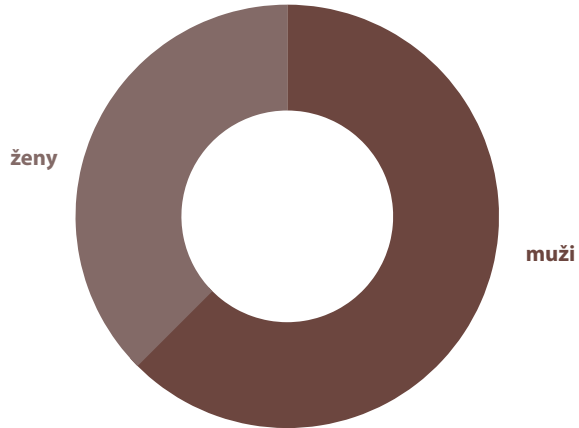
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SR - RIADIACE POZÍCIE

55 pozícií

37 mužov

18 žien

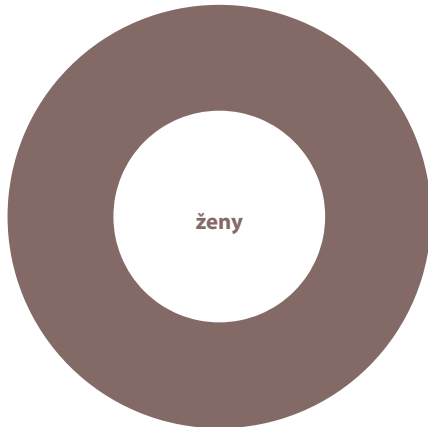
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

8 sekcií
5 mužov
3 ženy

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MZVAEZ SR - RIADIACE POZÍCIE

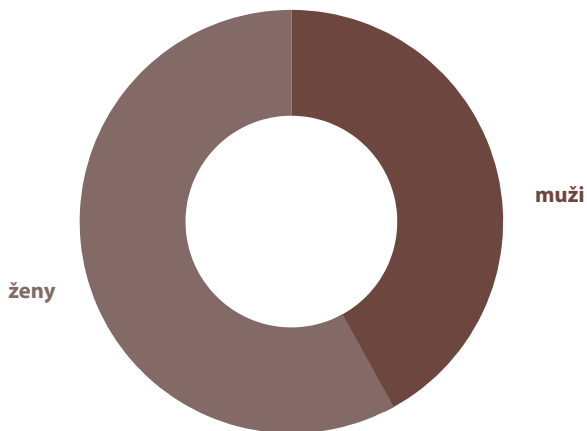
2 pozície
0 mužov
2 ženy

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa skladá zo 143 riadiacich pozícií, pričom 58,04% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva je obsadených ženami. Ministerstvo má 14 sekcií, pričom 10 z nich riadia ženy.

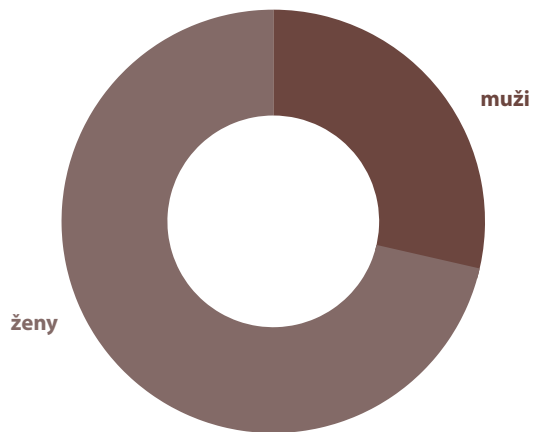
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Odboru krízového manažmentu a bezpečnosti či okresné úrady ministerstva. Dvadsať tri z týchto 49 pozícií riadia ženy. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 11 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 5 z nich sú ženy. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny nezriaďuje žiadny štátny podnik.

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR - RIADIACE POZÍCIE

143 pozícií
60 mužov
83 žien

Zdroj: vlastný výskum

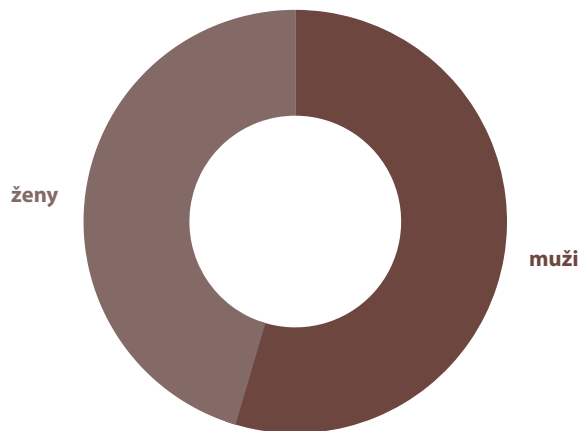
**MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR -
VEDÚCI/E SEKCIÍ**

14 sekcií

4 muži

10 žien

Zdroj: vlastný výskum

**PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ
ORGANIZÁCIE MPSVAR SR -
RIADIACE POZÍCIE**

11 pozícií

6 mužov

5 žien

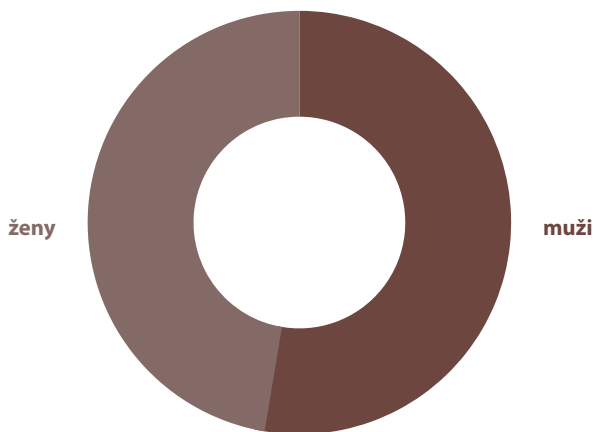
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR sa skladá zo 76 riadiacich pozícií, pričom 47,36% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva je obsadených ženami.

Ministerstvo má 15 sekcií, pričom 8 z nich riadia ženy.

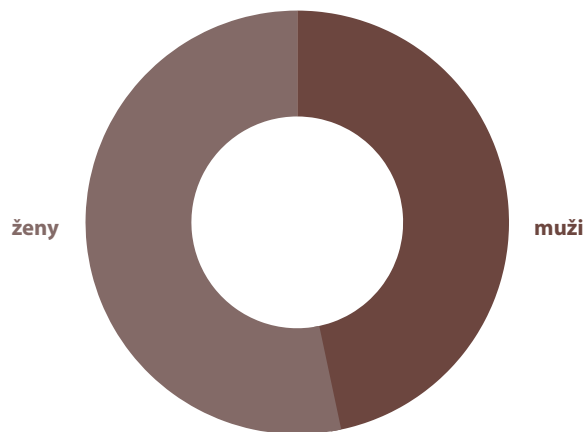
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Letecký a námorný vyšetrovací útvar či útvar vedúceho hygienika. Jednu z týchto piatich pozícií riadi žena. Okrem toho pod ministerstvo spadajú aj 6 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom v ich vedení sa nenachádza ani jedna žena. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja zriaďuje jeden štátny podnik, na jeho čele je muž.

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR - RIADIACE POZÍCIE

76 pozícií
40 mužov
36 žien

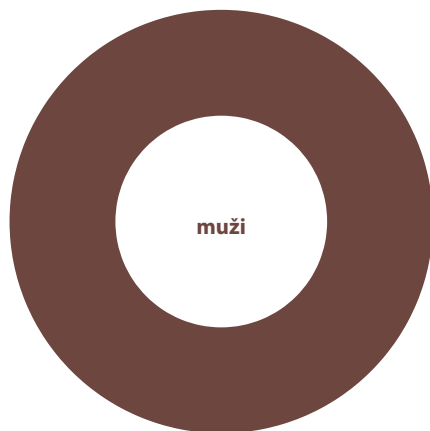
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

15 sekcií
7 mužov
8 žien

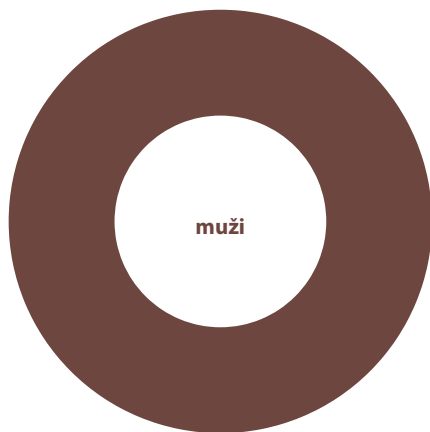
Zdroj: vlastný výskum

ŠTÁTNE PODNIKY MDVARR SR - RIADIACE POZÍCIE

1 pozícia
1 muž
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

**PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ
ORGANIZÁCIE MDVARR SR -
RIADIACE POZÍCIE**

6 pozícií

6 mužov

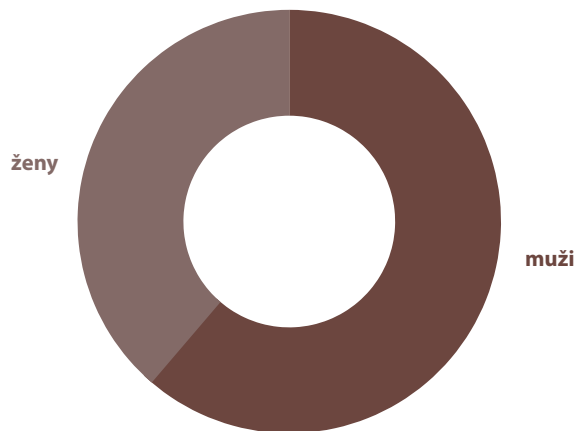
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa skladá zo 80 riadiacich pozícií. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 38,75% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 10 sekcií, pričom 4 z nich riadia ženy.

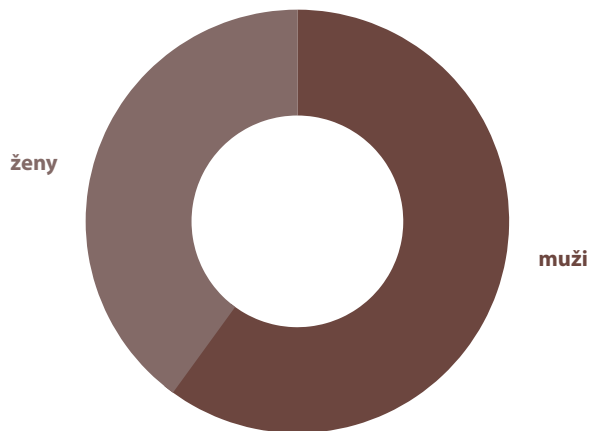
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Inštitút pôdohospodárskej politiky. Jednu z týchto troch pozícií zastáva žena. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 14 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 3 z nich sú ženy. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka zriaďuje osem štátnych podnikov, vo vedúcej pozícii jedného z nich sa nachádza žena.

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SR - RIADIACE POZÍCIE

80 pozícií
49 mužov
31 žien

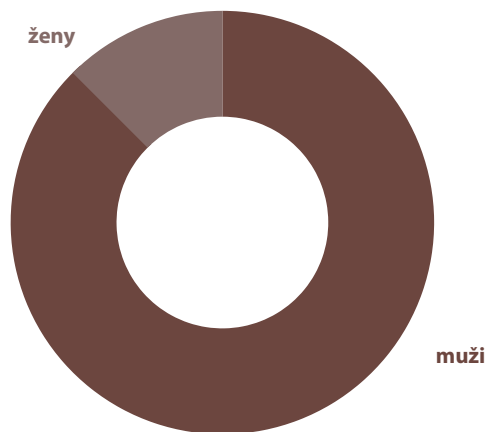
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

10 sekcií
6 mužov
4 ženy

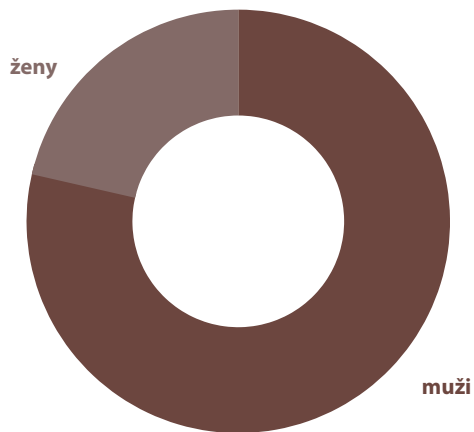
Zdroj: vlastný výskum

ŠTÁTNE PODNIKY MPARV SR - RIADIACE POZÍCIE

8 pozícií
7 mužov
1 žena

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MPARV SR - RIADIACE POZÍCIE

14 pozícií

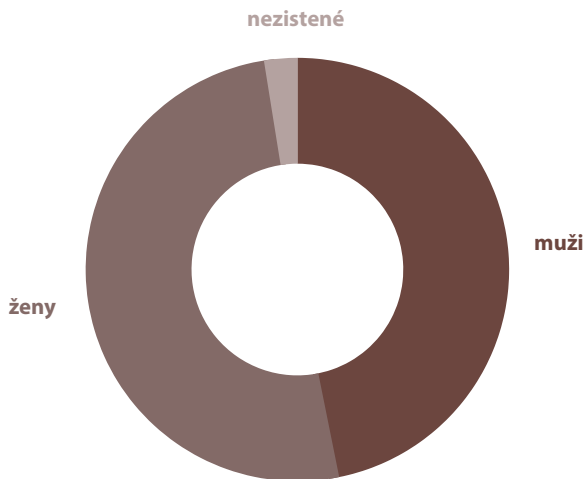
11 mužov

3 ženy

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

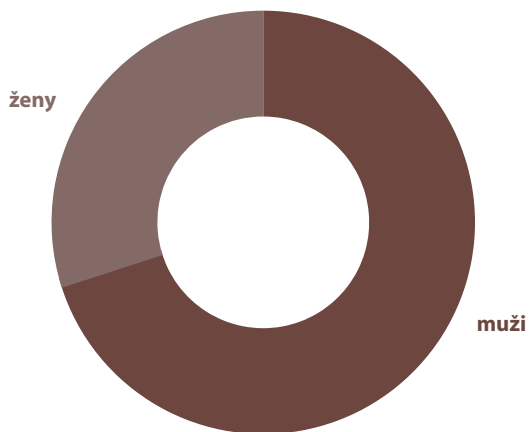
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR sa skladá zo 79 riadiacich pozícií, pričom obsadenie dvoch pozícií sa nepodarilo zistiť. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 50,63% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 10 sekcií, pričom 7 z nich riadia ženy. V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Inštitút vzdelávacej politiky či Odbor hospodárskej správy a služieb. Päť z týchto piatich pozícií zastávajú muži. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 17 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 5 z nich sú ženy. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu nezriaďuje žiadny štátny podnik.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR - RIADIACE POZÍCIE

79 pozícií
37 mužov
40 žien
2 nezistené

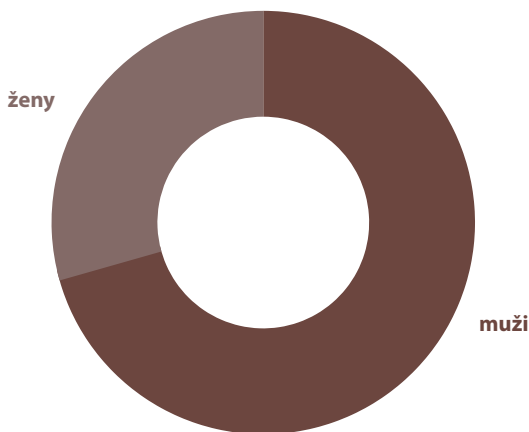
Zdroj: vlastný výskum

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR -
VEDÚCI/E SEKCIÍ**

10 sekcií
7 mužov
3 ženy

Zdroj: vlastný výskum

**PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ
ORGANIZÁCIE MŠVVAŠ SR -
RIADIACE POZÍCIE**

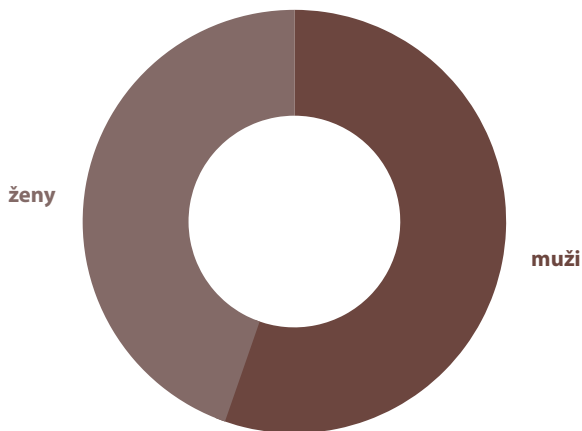
17 pozícií
12 mužov
5 žien

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo hospodárstva SR sa skladá zo 47 riadiacich pozícií. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 44,68% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 6 sekcií, pričom 3 z nich riadia ženy.

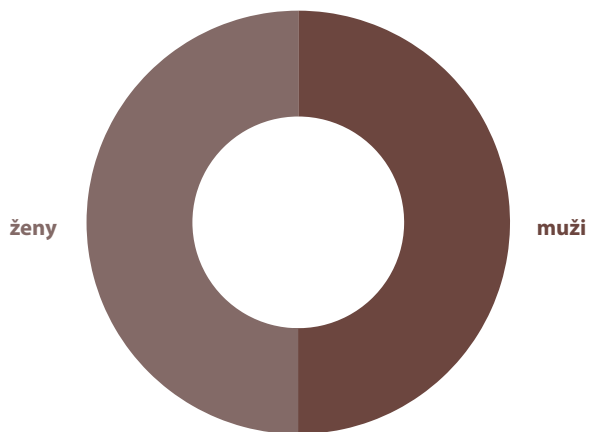
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Centrum pre hospodárske otázky či Národný jadrový fond. Ani jednu z týchto štyroch pozícií nezastáva žena. Okrem toho pod ministerstvo spadajú aj 3 príspevkové/rozpočtové organizácie, pričom vo vedení 2 z nich sú ženy. Ministerstvo hospodárstva zriaďuje jeden štátny podnik, na jeho čele stojí muž.

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR - RIADIACE POZÍCIE

47 pozícií
26 mužov
21 žien

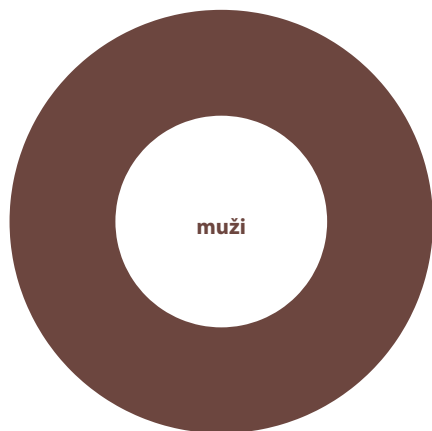
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

6 sekcií
3 muži
3 ženy

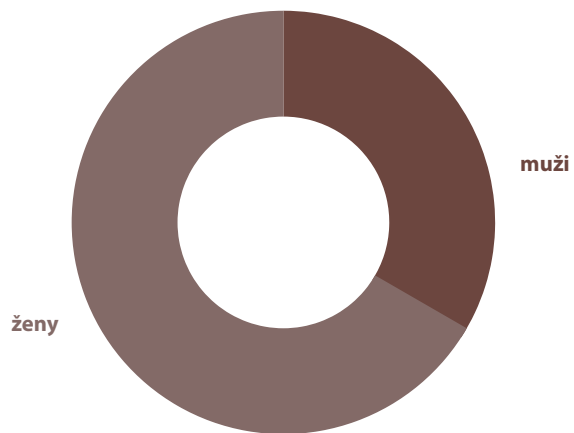
Zdroj: vlastný výskum

ŠTÁTNE PODNIKY MH SR - RIADIACE POZÍCIE

1 pozícia
1 muž
0 žien

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ/ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MH SR - RIADIACE POZÍCIE

3 pozície

1 muž

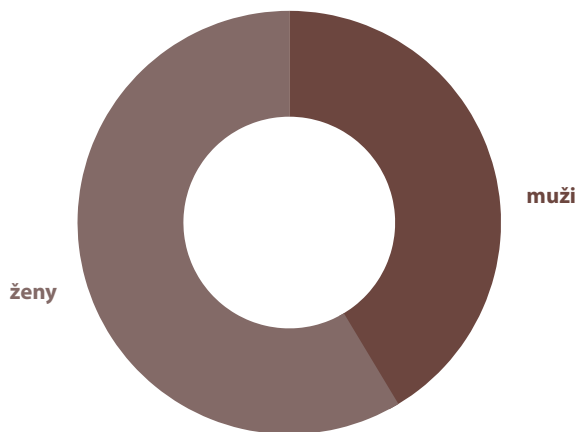
2 ženy

Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo zdravotníctva SR sa skladá zo 87 riadiacich pozícií, pričom 58,62% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva je obsadených ženami. Ministerstvo má 5 sekcií, na čele všetkých stoja muži.

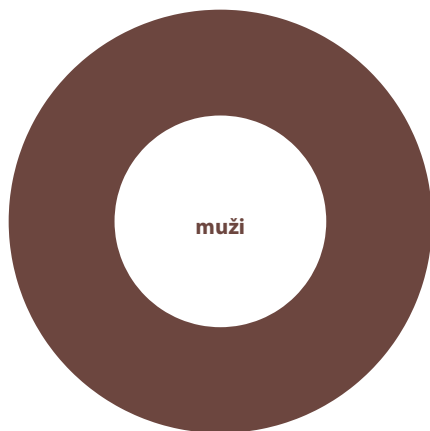
V štruktúrach ministerstva sa nachádza zároveň niekoľko odborov, ktoré zodpovedajú úrovniam sekcií, ako aj pre ministerstvo špecifické útvary a pozície, ktoré zastávajú rovnakú hierarchickú pozíciu. Ako príklad možno uviesť Inštitút zdravotnej politiky či regionálne úrady verejného zdravotníctva. Tridsať štyri z týchto 46 pozícií riadia ženy. Okrem toho pod ministerstvo spadá aj 7 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 2 z nich sú ženy. Ministerstvo zdravotníctva zriaďuje dva štátne podniky, na ich čele stoja muži.

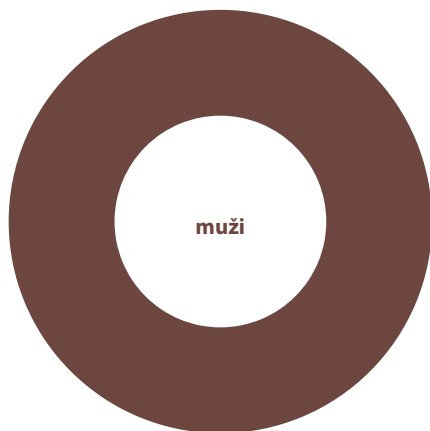
MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SR - RIADIACE POZÍCIE

87 pozícií
36 mužov
51 žien

Zdroj: vlastný výskum

muži

muži

MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

5 sekcií

5 mužov

0 žien

Zdroj: vlastný výskum

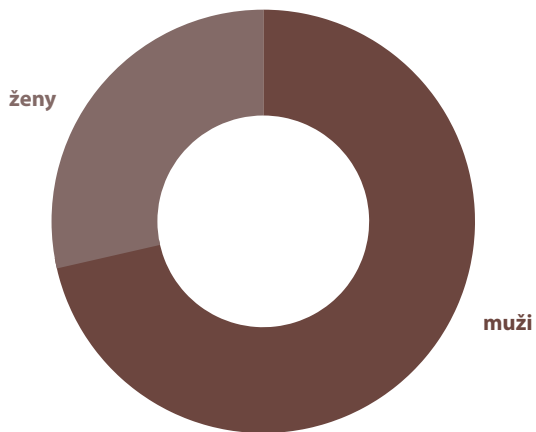
ŠTÁTNE PODNIKY MZ SR - RIADIACE POZÍCIE

2 pozície

2 muži

0 žien

Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MZ SR - RIADIACE POZÍCIE

7 pozícií
5 mužov
2 ženy

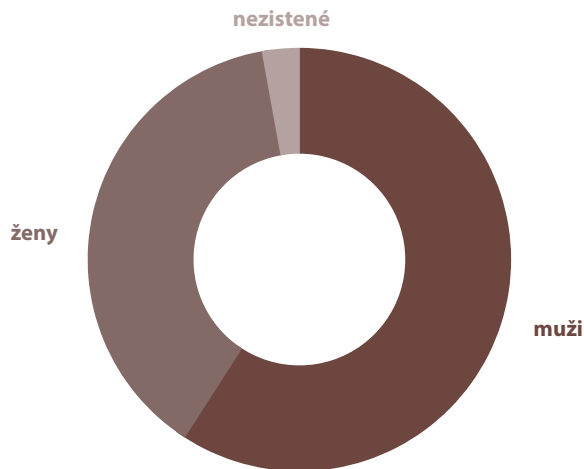
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ministerstvo vnútra SR sa skladá zo 841 riadiacich pozícií, pričom obsadenie 24 pozícií sa nepodarilo zistiť. Riadiace pozície obsadené ženami predstavujú 38,04% celkového počtu riadiacich pozícií ministerstva. Ministerstvo má 8 sekcií, pričom 2 z nich riadia ženy.

Štruktúra ministerstva vnútra je zverejnená len v partikulárnych prípadoch, pričom existuje značná disparita medzi obsahom zverejneným na webovej stránke a reálne existujúcou štruktúrou. Neprehľadnosť štruktúry sťažuje orientáciu v organizačnej štruktúre ministerstva. Sedemnást zo 72 okresných úradov vedú ženy, na úrovni odborov okresných úradov je zastúpenie parity žien a to 49,61% žien.

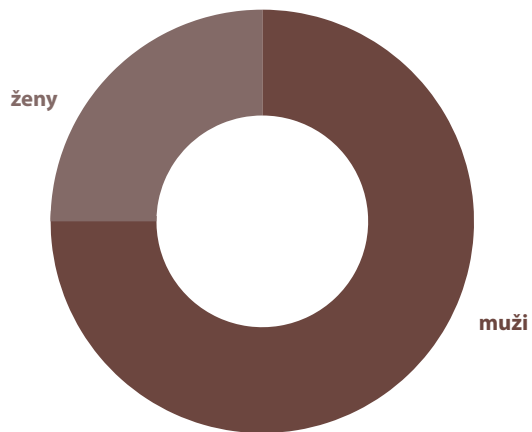
Pod ministerstvo spadá aj 26 príspevkových/rozpočtových organizácií, pričom vo vedení 10 z nich sú ženy. Ministerstvo vnútra nezriaďuje žiadny štátny podnik.

MINISTERSTVO VNÚTRA SR - RIADIACE POZÍCIE

841 pozícií
497 mužov
320 žien
24 nezistené

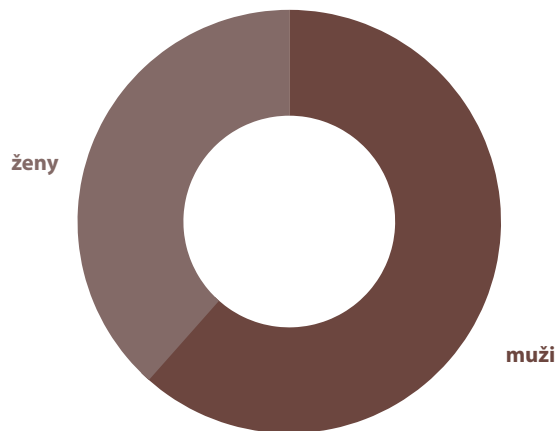
Zdroj: vlastný výskum

MINISTERSTVO VNÚTRA SR - VEDÚCI/E SEKCIÍ

8 sekcií
6 mužov
2 ženy

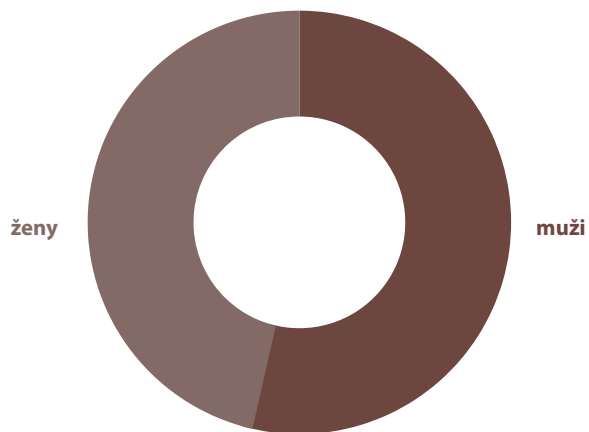
Zdroj: vlastný výskum

PRÍSPEVKOVÉ / ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE MV SR - RIADIACE POZÍCIE

26 pozícií
16 mužov
10 žien

Zdroj: vlastný výskum

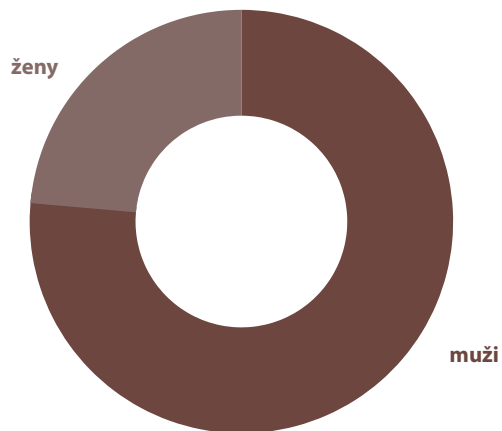
OKRESNÉ ÚRADY - RIADIACE POZÍCIE

590 pozícií

316 mužov

274 žien

Zdroj: vlastný výskum

OKRESNÉ ÚRADY - ÚRAD PREDNOSTU/PREDNOSTKY

72 pozícií

55 mužov

17 žien

Zdroj: vlastný výskum

Z 1775 riadiacich pozícií je, k 28.februáru 2019, 726 pozícií obsadených ženami, t.j. 46,67%. Nominálne je pomer žien a mužov v riadiacich funkciách SŠ a VŠ približne férový, no pri pohľade na bližšiu štruktúru sa zobrazujú značné štrukturálne rozdiely. Tieto rozdiely sa prejavujú nielen v zastúpení žien na jednotlivých ministerstvách, ale aj v tom, aký pomer dosahujú ženy na úrovni vedúcich sekcií, to jest či obsadzujú aj najvyššie funkcie a či sa tento pomer odráža na úrovni vedenia príspevkových / rozpočtových organizácií a štátnych podnikov - pri zapožičaní si ekonomického jazyka na „menežérskych“ pozíciách. V tradične silových rezortoch stále prevláda nepomerne vyšší počet mužov v riadiacich funkciách v porovnaní s inými ministerstvami, ktoré sú tradične chápané ako doména žien.

V riadiacich funkciách Ministerstva obrany SR pôsobí 68, 35% mužov, pričom v rámci najvyšších funkcií – riaditeľov sekcií je 100%-né mužské zastúpenie. Vo vedení štátneho podniku či príspevkových / rozpočtových organizácií MO SR sa taktiež nenachádza ani jedna žena. V riadiacich pozíciách Ministerstva vnútra SR pôsobia v 59,09% prípadoch muži, pričom tento pomer je najmarkantnejší v prípade Policajného zboru SR. Zo 102 riadiacich pozícií (v prípade 22 pozícií Ministerstvo vnútra odmietlo poskytnúť informácie, v analýze ostávajú nezistené), je len 9 pozícií obsadených ženami, pričom vo vedení ani jedného Krajského riaditeľstva policajného zboru nefiguruje žena. Podobná situácia existuje aj na úrovni Okresných riaditeľstiev policajného zboru, kde sa vo vedení ani jedného okresu nenachádza žena (spolu 60 pozícií). Na úrovni okresných úradov, ktoré spadajú pod Ministerstvo vnútra SR, pôsobí na 590 pozíciách až 46,44% žien, ale len v 23,61% prípadoch pôsobia na pozícii prednostky Okresného úradu (17 pozícií zo 72).

Ženy majú najvyššie zastúpenie v riadiacich funkciách Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Vo funkciách vedúcich sekcií majú 42%-né zastúpenie, 58,04%-né zastúpenie vo všetkých riadiacich pozíciách. Napriek zjavne nadpriemernému zastúpeniu žien v celom ministerstve, v riadení príspevkových a rozpočtových organizácií majú 45,45%-né zastúpenie. Vyšší počet žien v riadiacich pozíciách je badateľný aj na Ministerstve životného prostredia SR. V riadiacich pozíciách sa nachádza 55,07% žien, na čele sekcií ministerstva stojí 55,56% žien, 2 ženy sú vo vedení z 8 príspevkových / rozpočtových organizácií, pričom na čele štátnych podnikov sa nenachádza ani jedna žena. Zaujímavým príkladom je aj Ministerstvo spravodlivosti SR. Až 59,65% žien pôsobí v riadiacich funkciách ministerstva, 60% na úrovni riadenia príspevkových / rozpočtových organizácií v pôsobnosti ministerstva, ale len 11,11% na úrovni riadenia sekcií.

Na základe získaných dát je možné tvrdiť, že celkový pomer žien a mužov v riadiacich pozíciách je takmer vyrovnaný (46,67%), no ženy v menšej miere pôsobia na hierarchicky vyšších pozíciách riaditeľiek sekcií či generálnych riaditeľiek ministerských organizácií. Zo 146 sekcií je 61 obsadených ženami (dve ostávajú nezistené), t.j. len v 41,78% sú ženy sekčnými riaditeľkami. V prípade 146 príspevkových a rozpočtových organizácií v pôsobnosti jednotlivých ministerstiev sa ženy nachádzajú vo vedúcich pozíciách len v 24,25% prípadoch. V 16 aktívnych štátnych podnikoch, ktorých zriaďovateľom sú jednotlivé ministerstvá, pôsobí len jedna riaditeľka (štátny podnik Agroinštitút Nitra, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka) – t.j. v 6,25% prípadov.

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Projekt realizuje:

INŠTITÚT ĽUDSKÝCH PRÁV [REDACTED]
[REDACTED] HUMAN RIGHTS INSTITUTE

www.ludskeprava.sk · facebook.com/ludskeprava

**ROVNOST
VO VEREJNEJ SPRÁVE**
PRÍSTUP ŽIEN DO VRCHOLOVÝCH FUNKCIÍ

rvvs.ludskeprava.sk

2019 ©